

børn, da vilde dette være et saa unaturligt Vaand paa Afhændelsen, at det ikke er rimeligt, at der vil blive budt for de enkelte Bøndergaard en saadan Priis, som nogenlunde kommer deres Værdi nær. Det ærede Udvalg har, hvilket fremgaaer af hele dets Betænkning, behandlet Sagen med en særdeles Omhu, og jeg troer virkelig, at det Resultat, hvortil Udvalgets Majoritet er kommen, hæver enhver Betænkelse, man ellers kunde have ved at gaae ind paa denne Lov, og at der er al Grund til at vente megen Nytte af Lovforslaget i den foreslaaede Form. Det forholder sig vistnok saaledes, som er blevet fremhævet af 2 ærede Medlemmer af Udvalget, som iøvrigt have erklæret sig enige i Udvalgets Majoritets Indstilling, men dog have ytret de Betænkelse, de have havt ved at tiltræde denne Indstilling; det forholder sig vistnok saaledes, siger jeg, som det navnlig af eet af disse Medlemmer blev udviklet, at det vilde lette Overgangen til Selveiendom, naar en Mellemmand træder ind i Forholdene, men jeg kan paa den anden Side heller ikke see Andet, end at en saadan Mellemmand ogsaa godt kan træde ind i Forholdet efter de Forslag, som nu foreligge fra Udvalgets Majoritet. Det hedder jo deri, at, forsaavidt som Godset er bortfæstet, skal det ikke sælges til Andre end Fæsterne, med mindre disse deri samtykke, og her kan der da vel tænkes at kunne blive Brug for en saadan Mellemmand, som kunde udøve den meget fortjenstlige Gøending at befatte sig med at hjælpe paa den ene Side Bønderne til at faae deres Gaarde til Selveiendom, og paa den anden Side Fideicommissæierne til at sælge det for en taalelig Priis. Findes der en saadan Mand, og Bønderne have den Tillid til ham, som de dog maae have til ham, hvis hele hans Mellemtræden skal virke til Gavn, antager jeg ikke, at det vil være vanskeligt at erholde deres Samtykke til, at han optræder som Kjøber af Godset. Jeg troer, at det praktisk vil lade sig gøre ved det Forslag, som her foreligger, at iværksætte disse Realisationer af Bøndergodset, som man saa meget maa ønske. At man skulde lade sig afholde fra at stemme for dette Forslag af en vis Betænkelse ved det Princip, som kunde synes at fremtræde i Forslaget om, at Bøn-

derne skulle have nogen Medieidomsret eller Sligt, kan jeg ikke erkjende at være rigtigt. Jeg troer, at man skal votere Lovene, saaledes som de foreligge (Hør!), uden at lade sig bevæge formeget af Betænkelse ved et eller andet Princip, som deri kunde synes at gjøre sig gjældende, saalange dette Princip ikke klart er udtalt. Det er ganske vist, at den forrige Regjerings Bestræbelse i Almindelighed taget var den, at, naar Lehnbesidderne fik Bevilling til at afhænde deres Fæstegods, skulde det udføres paa den Maade, at Fæsterne bleve de umiddelbare Kjøbere, og det stemmer aldeles overens med den nærværende Regjerings Bestræbelse, som ogsaa er den, at Selveiendom skal indføres til umiddelbart Bedste for den nuværende Bøndestand (B. Christensen Mei!). Jo, det er den Bestræbelse, som gaaer igjennem Regjeringens Optræden i Behandlingen af disse forskellige Sager; om man end ikke har troet at kunne forsvare med tvingende Haand at gribe ind i disse Forhold, saa gaaer der dog igjennem Behandlingen af alle disse Sager den Bestræbelse, at den nærværende Bøndestand skal komme i Besiddelse af Eiendommene. Man haaber, at dette vil skee ved frivilligt Salg fra Godseierens Side, og, har man ved andre Godser dette Haab, kan der ikke være den mindste Tvivl om, at man har dobbelt Anledning til at nære dette med Hensyn til Fideicommisset. Det er meget langt fra Regjeringens Tanke, og jeg troer ogsaa, at det er langt fra det ærede Udvalgs Tanke, at dette Forslag, saaledes som det foreligger, skulde blive benyttet til at sætte den ene Gaard til Auction successtvt efter den anden, efter som de bleve fæsteledige, saaledes som den ærede Minoritet har formeent. Jeg troer, at, naar man noget kjender til de Bevæggrunde, som i Almindelighed lede Menneskene, da vil man ikke finde det antageligt, at en Lehnbesiddet, og allermindst en Mand, som var af den Bestafsenhed, som den ærede Minoritet befrygtede, nemlig en pengegridsk Mand, skulde lade være at søge at erhverve en Fordeel for sin Person, som han kan erholde ved den Afgang, Udfæstet aabner ham, eller at han, som ikke kan beregne, hvormange Dage han har at leve i — thi Ingen er Herre over sit Liv — i